

könyvének mondatait, a nosztalgikus atmoszférát ezzel együtt (vagy éppen ezért) a reflektálatlan magasztosság veszélyezteti, ám a túlzott pátoszt olykor enyhíti az irónia: a szöveg egy helyén, miután a sötét várszínházban meghiúsul az együttlét, és a páros a rendőrök elől menekül, Javrik arra gondol, hogy „a nőknek legalább annyira fontos a romantika, mint a testi szerelem.”

Kiss Ottó munkáinak központi motívuma a végtelen és ennek keresése. „[A]z egyetlen dolog, kedves Javrik, amit lehetetlen elhagyni, az éppen a végtelen”, írja Greifwaldba érkezése után Salió Anna, Javrik pedig van annyira nosztalgikus alkat, hogy a végtelen gondolatának birtoklásával sóvárogjon valami soha el nem érhető után, kalandjai tehát szükségszerűen végződnek kudarccal, amennyiben a végtelenség a visszatérésben, szövegszerűen a „ráismerés örömeiben” ragadható meg: Javrik – betegsége miatt – „beleragad” egy keserű léthelyzetbe, jóformán csak a tolószékbe kényszerült Dorina és annak bátyja, Tomisláv tartja vele a kapcsolatot, gyógytornásznoje pedig az a Lengyel Edit, aki az óvodás kort ábrázoló fejezetből ismerős.

„Volt ilyen, volt már ilyen, tűnődött” [Javrik], ahogy a könyv első mondata fogalmaz, igaz, a feltétlen azonosítástól következetesen távol tartja magát: „Csak akkor [...] végig hallotta a rotor hangját. Most meg semmi zaj” – például ennek az elbizonytalanító reflexiónak az egyik következménye a szerzői én kilétének bizonytalansága. Ám bárki is legyen az, a leképezés, újraértelmezés: újratерemtés sikeresen végződött. Még akkor is, ha az eredmény csak „műfű”.

Kiss László

